

CEGESOMA NEWSLETTER

NR 43 - JANUARI 2019

[nl](#) [fr](#) [en](#)

OPROEP VOOR FOTO'S

Help onze volgende twee publicaties te illustreren en bezorg ons uw onuitgegeven foto's van Brussel en de Waalse steden aan het einde van de bezetting (1944-1945). [\[MEER INFO\]](#) ([http://www.cegesoma.be](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3829&pag0nbr=82&pagofs=0)

[/cms/index_nl.php?article=3829&pag0nbr=82&pagofs=0](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3829&pag0nbr=82&pagofs=0))

UITNODIGING

In het kader van de 'Ontmoetingen Publieksgeschiedenis' nodigt het CegeSoma u uit op 20 februari 2019 van 12.30u tot 14.00u voor een conferentie en debat met Antoon Vrints en Martin Schoups, de auteurs van het eerste syntheseswerk over de Belgische oud-strijders 14-18. [\[MEER INFO\]](#)

(http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3836)

MONDELINGE GESCHIEDENIS

Mondelinge geschiedenis en het onderzoek naar collectief geheugen? Neem deel aan de studiedag georganiseerd door het IHOES in Luik op 27 februari 2019. [\[MEER INFO\]](#) (<http://www.cegesoma.be>

[/cms/index_nl.php?article=3825&pag0nbr=82&pagofs=0](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3825&pag0nbr=82&pagofs=0))

PUBLICATIE

'*Drang naar het Oosten*' : een nieuw boek van Frank Seberechts (geassocieerd onderzoeker van CegeSoma) over de oorlogsmisdaden van Vlaamse Oostfrontvrijwilligers [\[MEER INFO\]](#) (<http://www.cegesoma.be>

[/cms/index_nl.php?article=3833](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3833))

EINDE VAN DE BESTANDSCONTROLE

Sinds 22 januari 2019 is onze leeszaal terug open voor het publiek [\[MEER INFO\]](#) (<http://www.cegesoma.be>

[/cms/index_nl.php?article=3830&pag0nbr=82&pagofs=0](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3830&pag0nbr=82&pagofs=0))

“Wallonië bevrijd”, “Brussel, bevrijde stad” : photos wanted !

Naar aanleiding van de 75e verjaardag van de bevrijding en het einde van de Tweede Wereldoorlog zullen bij *Renaissance du Livre* twee werken worden gepubliceerd in de reeks “*Villes en guerre*” (“Steden in oorlog”). Z

oals de eerdere uitgaven zullen deze boeken gebaseerd zijn op fotomateriaal: Hoe zijn de gebeurtenissen fotografisch weergegeven? Wat kunnen we eruit leren? Kan de geschiedenis van steden in oorlog geschreven worden met een focus op fotomateriaal?

Allemaal vragen waardoor we ons ook hebben laten leiden bij het maken van de boeken die reeds zijn verschenen over de Eerste en de Tweede Wereldoorlog.

Ditmaal ligt het accent op de periode tussen *D-Day* en *V-Day*.

We beschikken weliswaar reeds over talrijke foto's, onder meer in de collecties van het Rijksarchief, maar we zijn ervan overtuigd dat er nog heel wat “schatten” te ontdekken vallen. Vandaar deze oproep...

Beste lezers, heeft u in uw privéverzamelingen of misschien op zolder nog “interessante foto's” over de jaren 1944-1945? Met “interessant” bedoelen we aangrijpende, tragische of zelfs grappige foto's die genomen werden in uw stad aan het einde van de bezetting.

Voor het boek over de Waalse steden zoeken we naar fotomateriaal over het “Ardennenoffensief”, zowel wat betreft de kleinere steden die er rechtstreeks bij betrokken waren (Malmedy, La Roche, Houffalize, Saint-Hubert, Saint-Vith en Bastenaken) als wat betreft de grotere centra dichtbij het front (Luik, Verviers, Namen). We zijn ook op zoek naar foto's van de verwoestende gevolgen van de “vliegende bommen” V1 en V2. Andere onderwerpen die aan bod

zullen komen zijn de terugkeer van politieke en krijgsgevangenen (april-mei 1945) en de herdenkingsactiviteiten (bals, folkloristische en historische optochten) die werden georganiseerd n.a.v. de eerste verjaardag van de bevrijding, in september 1945.

Wat het boek over de hoofdstad betreft willen we inzetten op alle gemeenten, en niet enkel op Brussel-Stad. Qua onderwerpen zoeken we familiefoto's die werden gemaakt aan het einde van de oorlog (huwelijken, communies, klasfoto's), maar ook kiekjes over sportieve en culturele activiteiten, de heropening van de ULB, manifestaties, de aanwezigheid van geallieerde soldaten, officiële bezoeken, enz.

We zijn zeker dat u ons zal kunnen helpen. Aarzel niet om contact met ons te nemen:

voor Waalse steden: alain.colignon@arch.be

voor Brussel: chantal.kesteloot@arch.be.

◀ [Terug](#) ▶

BIJEENKOMSTEN PUBLIEKSGESCHIEDENIS BIJ HET CEGESOMA

Een nieuw initiatief van het CegeSoma/Rijksarchief.
De geschiedenis van de 20ste eeuw in al haar actualiteit via conferenties, debatten, interviews, filmvoorstellingen enz.
Bijeenkomsten in ons gebouw of in externe locaties.
Het doel: contact met het publiek !

CegeSoma – 20 februari 2019 (12.30 u. – 14.00 u.)

'De overlevenden: de oorlog van de Belgische oud-strijders tijdens het interbellum'.

Lezing met debat n.a.v. de publicatie van een eerste synthetische studie over de Belgische oud-strijders. Genodigden : Antoon Vrints en Martin Schoups, auteurs van het boek.

Naar schatting 320.000 van de 360.000 gemobiliseerde Belgische soldaten hadden de Eerste Wereldoorlog overleefd. Na meer dan vier jaar oorlogsgeweld konden ze eind 1918 eindelijk naar huis terugkeren. De oud-strijders zouden echter geen genoeg nemen met een eenvoudige terugkeer naar hun vooroorlogse bestaan. Ze waren ervan overtuigd dat ze vanwege hun oorlogsinspanning erkenning verdienden én dat ze een belangrijke, nieuwe rol te spelen hadden in de Belgische samenleving. Als overlevenden voelden de oud-strijders ook een morele verplichting ten aanzien van hun gevallen kameraden.

Van bij hun terugkeer zouden de oud-strijders zich tot een krachtige sociale beweging ontpoppen die het Belgische establishment zowel in de dorps- als in de Wetstraat regelmatig kopzorgen baarde. In hun boek beschrijven Schoups en Vrints ontstaan en groei van deze onstuimige sociale beweging.

De auteurs :

Martin Schoups is historicus en is als FWO-aspirant verbonden aan de Universiteit Gent (Onderzoeksgroep Sociale Geschiedenis na 1750). Hij publiceert onder andere over de Belgische voedselpolitiek na de Eerste Wereldoorlog. Voor zijn proefschrift onderzoekt Schoups de straatmanifestaties van stedelingen tegen de achtergrond van de democratisering in de periode van 1880 tot 1940.

Antoon Vrints is hoofddocent geschiedenis aan de Universiteit Gent (Onderzoeksgroep Sociale Geschiedenis na 1750). Hij publiceert over de sociale geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog en over conflictregulering in langetermijnperspectief. Vrints is de auteur van "Het theater van de straat. Publiek geweld in Antwerpen tijdens de eerste helft van de twintigste eeuw" (2011) en met Maarten Van Ginderachter en Koen Aerts schreef hij "Het land dat nooit was. Een tegenfeitelijke geschiedenis van België" (2014).

Deze eerste bijeenkomst vindt plaats in de conferentiezaal van het CegeSoma (Luchtvaartsquare 29 – 1070 Brussel). Aansluitend volgt een debat met de auteurs. Voertaal is het Nederlands.

Het boek wordt ter plaatse te koop aangeboden aan € 22,50.

Graag inschrijving vooraf bij isabelle.ponteville@arch.be of via tel. 02.556.92.11 met vermelding of u de lichte lunch* wil gebruiken + de gekozen sandwiches (€ 5 ter plaatse te betalen).

*2 sandwiches (ham of kaas of één van elk) + frisdrank naar keuze (Cola, Fanta, water).

U mag gerust andere geïnteresseerden meevragen.

Noteer alvast in uw agenda:

De volgende bijeenkomst "Publieksgeschiedenis" vindt plaats op woensdag 20 maart om 12.30 u. We verwelkomen dan Anne Cornet en Enika Ngongo die het zullen hebben over de impact van de Eerste Wereldoorlog in koloniale context.

Studiedag over mondelinge geschiedenis te Luik

Het *Institut d'Histoire Ouvrière, Économique et Sociale (IHOES)* organiseert op 27 februari 2019 in de *Cité Miroir* te Luik een studiedag over mondelinge geschiedenis. De dag richt zich vooral op de relatie tussen methode en bron enerzijds, en de geschiedschrijving anderzijds.

Twee collega's van het CegeSoma zullen deelnemen : **Nico Wouters** presenteert enkele introducerende bespiegelingen over de relatie tussen methode en historische analyse en **Florence Rasmont** reflecteert over haar onderzoeksproject [TRANSMEMO](#).

U vindt alle informatie (programma, inschrijvingen, etc.) op de website van het conferentie : <http://www.ihoes.be/activites/histoire-orale/>

◀ [Terug](#) ▶

Nieuwe publicatie van geassocieerd onderzoeker Frank Seberechts

Na recente boekpublicaties van onze geassocieerde onderzoekers – 'Grenzeloos verzet' van Paul de Jongh, 'De gebroken arm der wet' van Marc Verschooris en '*La valise oubliée*' van Gerlinda Swillen – publiceert nu ook Frank Seberechts zijn nieuwe boek : 'Drang naar het Oosten'.

Het boek focust op de oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid waaraan Vlaamse oostfrontvrijwilligers tijdens de Tweede Wereldoorlog deelnamen, of waarvan ze getuige waren.

Gebaseerd op nieuw bronnenonderzoek slaagt Frank Seberechts er voor de eerste keer in dit stuk verborgen geschiedenis bloot te leggen.

Het boek is een kritische kijk op de mythe van de 'idealistische' Vlaamse oostfronter die vocht tegen het communisme maar niet betrokken was bij het raciale massageweld van de Duitse *SS* en *Wehrmacht* tegen burgers.

U vindt [hier](#) de folder met meer informatie.

◀ [Terug](#) ▶

Grote bestandscontrole in het CegeSoma!

Van 8 tot 18 januari werden alle troepen van het CegeSoma gemobiliseerd voor een grondige algemene controle van de collecties in onze magazijnen aan de Luchtvaartsquare.

De laatste gedetailleerde bestandscontrole dateerde immers van 2014 voor de bibliotheek en zelfs van 2006 voor de collectie archieven – hoog tijd dus om opnieuw de handen uit de mouwen te steken!

Met het onthaal in de deskundige handen van onze collega's van de Dienst Archieven Oorlogsslachtoffers, doken we de magazijnen in om compactus na compactus, rek per rek en plank per plank na te gaan of de boeken, thesissen, brochures, archieven en documentatiebestanden nog aanwezig waren en op de juiste plaats stonden.

Ook de burelen, waar zich doorheen de jaren nogal wat boeken en stukken hadden geaccumuleerd, werden onder handen genomen.

De bestandscontrole stond dit jaar overigens volledig in het teken van de nakende overstap naar het archiefbeheersysteem SAM. De gegevens die tijdens de voorbije weken werden verzameld, zullen dienen om de metadata van de bijna 2800 (!) afzonderlijke bestanden naar het nieuwe systeem te exporteren.

Een titanenwerk, dat zeker, maar wel van cruciaal belang om onze lezers in de toekomst nog beter van dienst te zijn.

Onze leeszaal is opnieuw geopend voor het publiek.

◀ [Terug](#) ▶